Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende het delegeren van de planningsbevoegdheid en het verlenen van instemming met de afwijking van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding - wijziging' aan de gemeente Antwerpen

Samenvatting

De Vlaamse Regering verleent delegatie van planningsbevoegdheid en instemming met de afwijking van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding - wijziging' aan de gemeente Antwerpen in functie van de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Innovatieve Stadshaven' volgens de opties van de startnota van 9 december 2022, voor wat betreft de mogelijkheid tot het voorzien van constructies noodzakelijk voor de overslag van goederen via het water, zonder hierbij de uitvoering en stabiliteit van de Oosterweeltunnels in het gedrang te brengen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het besluit heeft betrekking op het beleidsveld Omgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 20 maart 2015 heeft de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Oosterweelverbinding - wijziging" definitief vastgesteld.

2. INHOUD

In toepassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vraagt de gemeente Antwerpen op 14 juni 2024 aan de Vlaamse Regering plandelegatie en instemming om af te wijken van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding – wijziging' in functie van de opmaak van het gemeentelijk RUP 'Innovatieve Stadshaven' volgens de opties van de startnota van 9 december 2022, voor wat betreft de mogelijkheid tot het voorzien van

constructies noodzakelijk voor de overslag van goederen via het water, zonder hierbij de uitvoering en stabiliteit van de Oosterweeltunnels in het gedrang te brengen.

Met het gemeentelijk RUP wenst de gemeente Antwerpen uitvoering te geven aan de bepalingen van het Strategisch Ruimteplan Antwerpen (SRA) en de ontwikkelingsstrategie 'Innovatieve Stadshaven' voor de omgeving Eilandje fase 2 en Steenborgerweert, zoals goedgekeurd in zitting van het college van burgemeester en schepenen dd. 2 december 2016.

Het RUP werd opgestart binnen het kader van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Antwerpen (s-RSA). Het plangebied van het gemeentelijk RUP Innovatieve Stadshaven omvat het Kempeneiland, Mexico-eiland, Asiadok-Oostkaai en het gedeelte Steenborgerweert tussen Noorderlaan en de spoorweg.

De doelstelling van 'Innovatieve stadshaven' bestaat erin om ruimte te vrijwaren voor economie op de grens tussen stad en haven. Met deze ontwikkelingsstrategie werd een ambitieus toekomstperspectief op tafel gelegd, die de inrichting van de verdere transitie van het gebied aanzette.

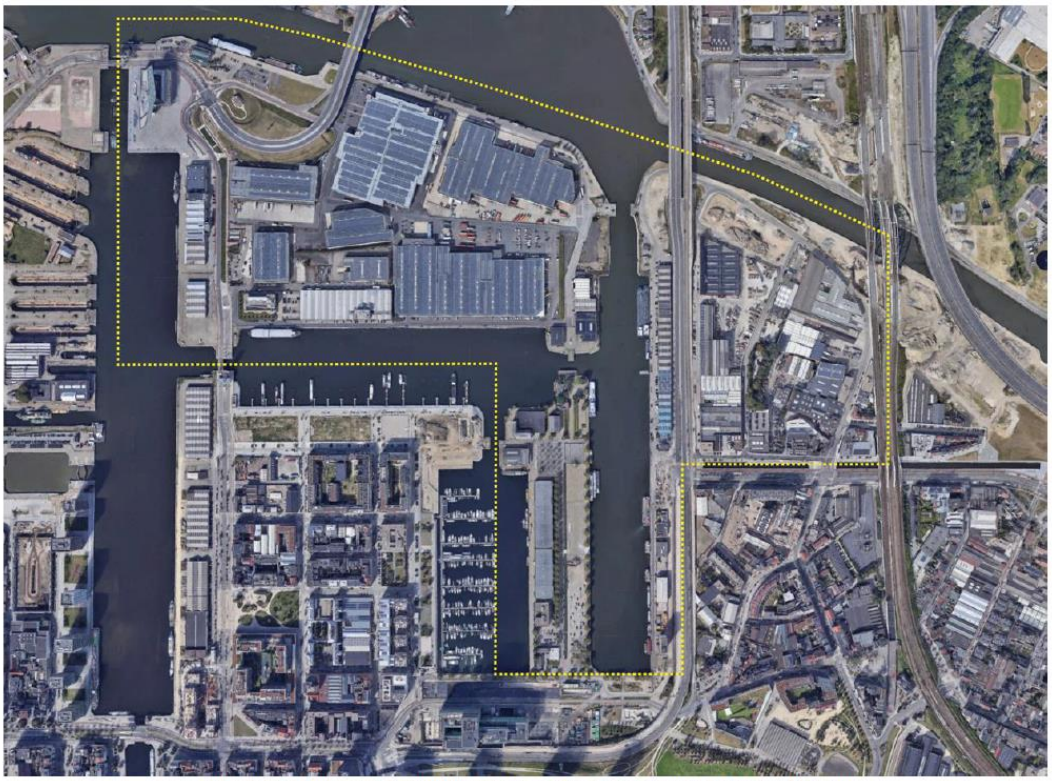

Principiële afbakening RUP Innovatieve Stadshaven (verder te verfijnen).

Het plangebied van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) 'Innovatieve stadshaven' strekt zich uit over een aanzienlijke oppervlakte en omvat verschillende deelgebieden die in het gewestplan bestemd werden als 'gebied voor ambachtelijke bedrijven' en 'gebied voor kleine en middelgrote ondernemingen'. De gemeente Antwerpen wenst de stedenbouwkundige voorschriften te wijzigen en te verfijnen en de doelstellingen van voormelde ontwikkelingsstrategie vast te leggen.

De gemeente Antwerpen wil met dit gemeentelijk RUP een planologisch kader bieden voor een toekomstgerichte bedrijvenzone voor activiteiten die niet verweefbaar zijn met het stedelijk woongebied en aanverwante activiteiten, afgestemd op de draagkracht van de omgeving. In functie van het optimaliseren van de watergebonden toegankelijkheid van het plangebied van het gemeentelijk RUP, komt het Straatsburgdok Zuidkade naar voor als een overslagkade met veel

potentieel. De draagkracht van deze kade zal naar aanleiding van de Oosterweeltunnels verhoogd worden om zo de gebruiksmogelijkheden voor watergebonden overslag te maximaliseren. Om het effectief gebruik van deze kade te faciliteren, moeten de nodige constructies, zoals kranen en transportbanden, etc. mogelijk zijn.

Het plangebied van het voorgenomen gemeentelijk RUP overlapt in beperkte mate met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Oosterweelverbinding – wijziging', zoals definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 20 maart 2015. De stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP 'Oosterweel – wijziging' verbieden in artikel 2.2 evenwel de oprichting van '*gebouwen en constructies andere dan noodzakelijk voor de ongelijkvloerse wegeninfrastructuur, in functie van de ruimtelijke inpassing, ecologische verbindingen, kruisende infrastructuren en leidingen'* van het Oosterweelproject. Dit hypothekeert de verdere ontwikkeling van Mexico-eiland voor watergebonden bedrijvigheid aangezien de aanleg van overslaginfrastructuur in functie van het gebruik van de kade strikt genomen niet mogelijk is.

Naar aanleiding van de adviezen op de startnota van het gemeentelijk RUP, zoals goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van 9 december 2022, vraagt de gemeente Antwerpen plandelegatie en instemming tot afwijking met de voorschriften van het GRUP 'Oosterweelverbinding – wijziging', meer specifiek de mogelijkheden voor het plaatsen van constructies noodzakelijk voor de overslag van goederen via het water, zonder hierbij de uitvoering en stabiliteit van de Oosterweeltunnels in het gedrang te brengen.

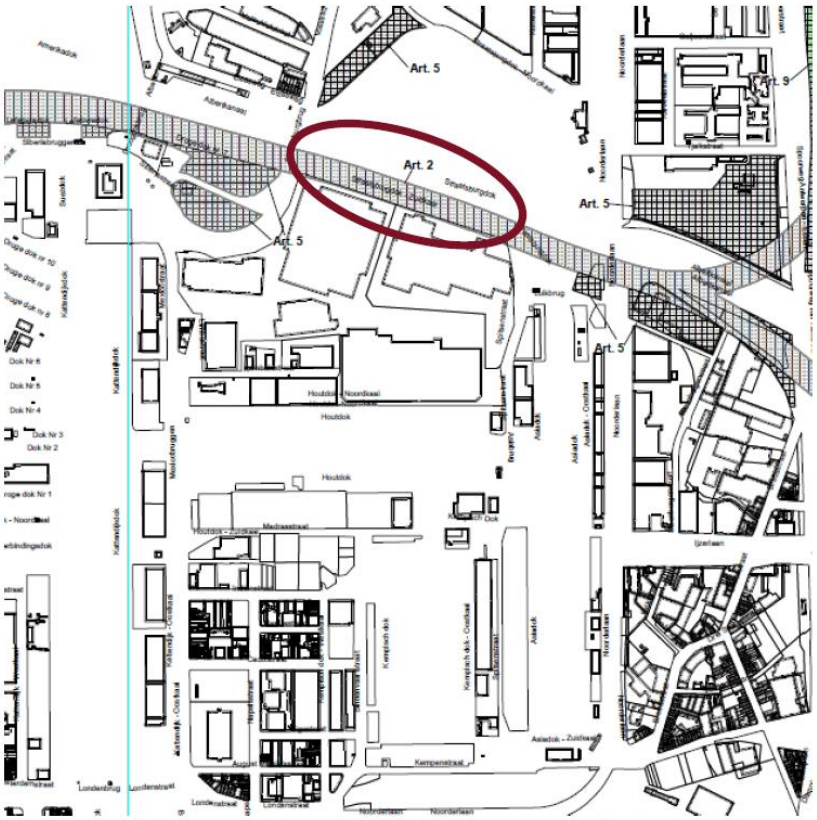

GRUP Oosterweel t.h.v. Mexico-eiland en Steenborgerweert: gedeeltelijke herziening van artikel 2.2

Op 21 mei 2024 keurde de gemeenteraad van Antwerpen het Strategisch Ruimteplan Antwerpen (SRA) goed, dat het s-RSA vervangt. In het verzoek van 14 juni 2024 tot het bekomen van plandelegatie en instemming om af te wijken van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding – wijziging' geeft het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen aan dat het voornemen tot opmaak van een gemeentelijk RUP 'Innovatieve stadshaven' past binnen het gewenst ruimtelijk beleid van het nieuwe SRA, dat in het verdere planproces als rechtsbasis zal dienen voor het voorgenomen RUP.

////////////

In overeenstemming met de bepalingen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen valt de afbakening van regionale bedrijventerreinen onder de Vlaamse planningsbevoegdheid. Deze planningsbevoegdheid kan worden overgedragen aan het gemeentebestuur Antwerpen overeenkomstig de decretaal ingeschreven mogelijkheden en modaliteiten.

De globale planopties van het gemeentelijk RUP 'Innovatieve Stadshaven' kaderen in de uitvoering van het SRA en zijn niet in strijd met de ontwikkelingsperspectieven van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, gezien het RUP tot doel heeft een duurzame ontwikkeling als toekomstige bedrijvenzone met focus op watergevonden activiteiten mogelijk te maken. Bovendien blijft de uitvoering van het Oosterweelproject mogelijk.

De Vlaamse Regering gaat om deze redenen akkoord met de vraag van de gemeente Antwerpen tot opmaak van het gemeentelijk RUP 'Innovatieve Stadshaven', waarbij in beperkte mate afgeweken kan worden van het gewestelijk RUP 'Oosterweelverbinding – wijziging' wat betreft de mogelijkheid tot het voorzien van constructies noodzakelijk voor de overslag van goederen via het water, zonder hierbij de uitvoering en stabiliteit van de Oosterweeltunnels in het gedrang te brengen, zoals omschreven in het verzoek van 14 juni 2024.

3. **BESTUURLIJKE IMPACT**

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Overeenkomstig artikel 43 §3, 3° en artikel 31 §2, 1° van het Besluit van de Vlaamse Regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

Eventuele planschade resulterend uit het gemeentelijk RUP 'Innovatieve stadshaven' is ten laste van de gemeente Antwerpen.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. **VERDER TRAJECT**

De gemeente Antwerpen zal na het verkrijgen van de planbevoegdheid en de instemming om af te wijken van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding – wijziging' het verdere planproces voor het gemeentelijk RUP 'Innovatieve stadshaven' opnemen.

5. **VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist goedkeuring te hechten aan bovengenoemd ontwerp van besluit houdende het delegeren van de planningsbevoegdheid en het verlenen van instemming met de afwijking van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oosterweelverbinding – wijziging' aan de gemeente Antwerpen in functie van de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Innovatieve stadshaven', volgens de opties van de startnota van 9 december 2022, voor wat betreft de mogelijkheid tot het voorzien van constructies noodzakelijk voor de overslag van goederen via het water, zonder hierbij de uitvoering en stabiliteit van de Oosterweeltunnels in het gedrang te brengen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR